

Nr. 33 (2007)

Betreft: motie armoedebeleid

Aan de leden van de Gemeenteraad

Met deze informatiebrief informeren wij u over ons besluit om geen uitvoering te geven aan de motie van 4 oktober 2006 betreffende het gemeentelijke armoedebeleid.

In voornoemde raadsvergadering is bij monde van de PvdA een motie ingediend om een nader onderzoek in te stellen naar de armoede in de gemeente Den Helder. De opdracht aan het college werd is als volgt geformuleerd:

- een plan van aanpak op te stellen dat moet leiden tot inzicht en verbetering van het armoedebeleid in Den Helder, waarbij de uitgangspunten zijn een geactualiseerde sociale kaart van Den Helder, het bestaande beleid, doelstellingen en uitkomsten, inzicht in de financiële geldstromen, instellingen die met armoedebeleid te maken hebben, doelstellingen en uitkomsten, samenwerking en overlappingsen, re-integratieprojecten, klanttevredenheidsonderzoeken, omnibusenquête;
- de onderzoeksopdracht binnen twee maanden voor te leggen aan de gemeenteraad;

Het bestaande beleid

Onder armoede- of minimabeleid wordt verstaan de uitvoering met betrekking tot aanvragen bijzondere bijstand, het minimabeleid en de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en -heffingen. De bijzondere bijstand en het minimabeleid (dit is de cultuurbijdrage) wordt uitgevoerd door WIZ. Het kwijtscheldingsbeleid wordt door het afdeling Faciliteit Bedrijf / team thesaurie uitgevoerd. Bij de bijzondere bijstand gaat het om maatwerk (op het individu toegesneden). Onder voorwaarden is het ook wettelijk mogelijk om categoriale verstrekkingen in het kader van de bijzondere bijstand te doen. Categoriale bijzondere bijstand wordt verstrekt in de vorm van een forfaitair bedrag voor chronisch zieken en gehandicapten. Daarnaast biedt de gemeente aan de minima de mogelijkheid om deel te nemen aan een adequate collectieve zorgverzekering via Univé Verzekeringen. Minima hoeven daardoor minder een beroep te doen op de bijzondere bijstand.

In verband met voornoemde motie heeft de afdeling, in samenwerking met OWS, inzichtelijk gemaakt welke bestaande voorzieningen voor uitkeringsgerechtigden en overige minima er in de gemeente aanwezig zijn. Wij hebben de indruk dat deze voorzieningen niet bij alle raadsleden e.d. bekend zijn, maar wel bij de uitvoerders. Hieronder volgt een opsomming van de bestaande voorzieningen.

Overzicht 2007

(Wettelijke) regeling	Instrument	Afdeling
WWB	Langdurigheidstoeslag	WIZ
WWB	Verordening toeslagen 2007	WIZ
WWB + gemeentelijke verordening + beleidsregels	Bijzondere bijstand (niet limitatieve opsomming): <ul style="list-style-type: none"> - forfaitair bedrag chronisch zieken en gehandicapten - maaltijdverstrekking / meerkosten - wonen plus abonnement - eigen bijdragen medische kosten zorgverzekeringswet, AWBZ, WMO - woonkostentoeslag (ook voor eigenaren woning) - reiskosten voortgezet onderwijs als voorziening niet in gemeente aanwezig is - eigen bijdragen (semi-) residentiële opvang kinderen - dieetkosten - pedicurekosten 	WIZ

	- enz.	
WWB	Collectieve zorgverzekering Univé	WIZ
WWB + verordening re-integratie + beleidsregels	Re-integratie instrumenten	WIZ
Minimabeleid + beleidsregels	Cultuurbijdrage (forfaitair bedrag)	WIZ
Minimabeleid + Invorderingswet 1990	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Facilitair bedrijf / thesaurie
Zorg	Schuldhelpverlening: - woonconvenant - Nuon afspraken - Inkomensbeheer - begeleiding WMD - WSNP - noodfonds	WIZ
Zorg	WMO: - individuele verstrekkingen - hulp bij het huishouden - AWBZ - woningaanpassingen - rolstoelen	WIZ
Welzijn	Het Jeugd Onderwijs en Cultuurfonds (JOC): - voor kinderen van 4-18 jaar - bijdrage in de kosten van culturele en educatieve activiteiten (schoolreisje, excursie) - materialen - betaling cursussen met culturele en/of educatieve waarde	Stichting JOC/OWS
Welzijn Verordening Deelsubsidie peuterspeelzalen	Peuterspeelzalen: - inkomensafhankelijke bijdrage bij inkomen dat meer bedraagt dan ong. 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Tot 120% zijn ouders geen bijdrage verschuldigd. - budget vanuit de bijzondere bijstand	OWS
Welzijn	Jeugdsportfonds: - Financiële bijdrage voor contributie en sportkleding voor kinderen tot 18 jaar (minimuminkomen). Maximale bijdrage € 225.	Stichting Sportservice Den Helder
Buitengewone uitgaven: Tz-aangifte formulier	Teruggave buitengewone uitgaven. Voor belanghebbende die geen beroep op bijzondere bijstand (willen) doen. Kosten waarvoor bijzondere bijstand is verstrekt kunnen niet nog eens onder b.u. worden opgevoerd.	Belasting- dienst
Particulier initiatief	Voedselbank	Berea c.s.

Minima Effect Rapportage (MER) van het NIBUD

In voornoemde motie wordt gevraagd om een onderzoeksopdracht te formuleren naar inzicht en verbetering van het armoedebeleid in de gemeente. Er is in oktober 2005 door het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) een Minima effectrapportage (MER) voor de gemeente opgesteld. Naar onze mening is dit uitgevoerde onderzoek nog steeds actueel. Uit de MER is het volgende overgenomen:

Gemeente Den Helder vergeleken met gemiddeld in Nederland

Bij vergelijking van de huishoudens met een minimuminkomen in de gemeente Den Helder met de huishoudens met een minimuminkomen gemiddeld in Nederland, vallen de volgende zaken op:

- De financiële positie van huishoudens in de gemeente Den Helder met een minimuminkomen komt overeen met die van huishoudens gemiddeld in Nederland. De huishoudens met een lage huur zijn in deze rapportage beter af dan gemiddeld in Nederland. De financiële positie van huishoudens met een hoge huur in Den Helder is vergelijkbaar met dezelfde huishoudens gemiddeld in Nederland.

- Voor de kwijtschelding van heffingen gemiddeld in Nederland rekt het NIBUD met 100% van de grondslag WWB voor gemeentelijke heffingen en met 95% voor de heffingen van het waterschap. Het kwijtscheldingsbeleid in gemeente Den Helder is iets ruimer dan gemiddeld in Nederland. Echter voor het rioolrecht is geen kwijtschelding mogelijk.

- De Aanvullende Zorgverzekering Gemeenten (AZG) draagt in positieve mate bij aan de financiering van het basispakket in Den Helder.

- Het NIBUD geeft aan dat echtparen met oudere kinderen (12-18 jaar) de minste bestedingsruimte hebben. Dit geldt overigens niet alleen in Den Helder, maar is een bekend landelijk verschijnsel.

- Tenslotte stelt het NIBUD dat de gemeente een zeer ruime vergoeding kent van de extra kosten die huishoudens met een zorgvraag hebben. Zo geldt de draagkracht voor de bijzondere bijstand vanaf 120% van het minimum en worden veel kosten volledig vergoed.

Op grond van de MER kan niet gesteld worden dat Den Helder qua armoede slecht scoort in vergelijking met de gemiddelde inkomens in Nederland. De eerder aangehaalde motie gaat daar wel van uit of wekt althans die indruk.

Na het uitbrengen van de MER hebben zich positieve ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van armoede- / minimabeleid zoals:

- wijziging in de schuldhulpverlening (Integrale aanpak)
- instellen van een Jeugdsportfonds en een Jeugd, Onderwijs en Cultuurfonds
- invoering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- vereenvoudigde procedure vergoeding peuterspeelzaal
- vereenvoudigde procedure aanvragen cultuurbijdrage
- uitbreiding doelgroep langdurigheidstoelage

Sociale kaart

Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) op 1 januari 2007 is er een geactualiseerde Zorgwijzer Kop van Noord-Holland gemaakt en deze is te raadplegen via internet (Zorgloket WMO). Het beheer e.d. daarvan ligt bij de GGD. Deze Zorgwijzer is hetzelfde als een sociale kaart zowel plaatselijk als regionaal. Er is dus een actuele sociale kaart.

Samenwerking

Andere welzijnsorganisaties, zoals het algemeen maatschappelijk werk van de WMD, kunnen geconfronteerd worden met cliënten die financiële problemen ondervinden. Naar onze mening is bij andere hulpverleningsinstellingen voldoende bekend dat verwijzing naar de afdeling WIZ kan plaats vinden.

In het kader van de gewijzigde werkwijze van de schuldhulpverlening zal de samenwerking alleen maar toenemen c.q. verbeteren. Daardoor ontstaan er kortere lijnen en dat heeft zowel voordeel voor cliënten als uitvoerders.

Met de WMD, de Voedselbank, GGZ, Stichting Dak- en Thuislozen, de Brijderstichting en MEE vinden in dit kader al regelmatig overleggen plaats. Voornoemde instellingen zijn geen uitvoerders van het armoede- of minimabeleid. Door deze vorm van samenwerking kunnen overlappingsen voorkomen worden.

Re-integratieprojecten

Door de afdeling WIZ worden diverse re-integratieprojecten uitgevoerd of zijn die uitbesteed. Op dit moment wordt gewerkt aan een evaluatie van dit beleid (work first e.d.) en daarover wordt apart gerapporteerd.

Klanttevredenheidsonderzoek

Dit onderzoek heeft recentelijk plaats gevonden. De respons wordt op dit moment verwerkt door Radar en de verwachting is dat in de loop van juni 2007 de resultaten bekend zullen zijn. Dan pas kunnen er conclusies uit getrokken worden en bekeken worden of dit aanleiding is om tot aanpassing van beleid te komen. Het is de bedoeling om het klanttevredenheidsonderzoek regelmatig te herhalen.

Omnibusenquête

Met een omnibusenquête onderzoeken gemeenten de opvattingen en gedragspatronen van hun inwoners over een groot aantal actuele onderwerpen. De resultaten worden gebruikt om bestaand beleid te evalueren en om gegevens voor nieuw beleid te vergaren. Een omnibusenquête kan in eigen beheer verricht worden door het bureau Onderzoek en Statistiek van de afdeling Facilitair bedrijf. Nagegaan moet worden of, gezien de beperkte menskracht bij voornoemd bureau, dit onderzoek wel kan worden gedaan en of er dan geen overlapping is met het recente klanttevredenheidsonderzoek

WIZ. Met andere woorden: 'wat voegt een omnibusenquête nog toe aan het klanttevredenheidsonderzoek?'

Schuldhelpverlening

Er wordt een nota over integrale schuldhelpverlening aan de raad aangeboden.

Budgetten

De raad heeft inzicht in de budgetten middels de begroting, marap e.d.

Voortzetting minima (armoede)beleid

In de motie wordt gevraagd om een verbetering van het armoedebeleid. Dat veronderstelt dat het huidige beleid tekortschiet. Dit wordt echter weersproken door de MER dat, zoals al eerder vermeld, naar onze mening nog steeds actueel is.

De vraag doet zich dan voor 'wat kan er nog verbeterd worden?'. Bij verbetering wordt in eerste instantie gedacht aan uitbreiding van het huidige minima-beleid. Als dat de doelstelling is, dan houdt dat in dat er meer financiële middelen vrijgemaakt moeten worden. De raad heeft echter al in november 2006 ingestemd met een bezuinigingstaakstelling op de bijzondere bijstand voor de periode van 2007 – 2010 van € 350.000. Voor 2007 is al een bezuiniging ingeboekt van € 50.000.

Als de bezuiniging niet wordt gehaald, dan kan dat betekenen dat de bestaande voorzieningen moeten worden beperkt. Uitbreiding kan ook betekenen dat hoe meer financiële voorzieningen voor minima getroffen worden, hoe groter de armoedeval wordt. Dit kan bijvoorbeeld re-integratie belemmeren en dat werk weer in het nadeel van het inkomensdeel WWB (mensen langer in de uitkering). Armoedebeleid wordt niet opgelost met het verstrekken van categoriale voorzieningen. Het heeft ook een relatie met wonen, werken, inkomen, welzijn, onderwijs en zorg.

Tenslotte komt het kabinet in juni 2007 met beleidvoorstellen naar aanleiding van de 100 dagen oriëntatie op de samenleving. De verwachting is dat ook in het kader van armoedebeleid nieuwe initiatieven genomen zullen worden en dat gemeenten daar extra geld voor zullen krijgen. Het aan te bevelen om deze voorstellen e.d. af te wachten en daarop in te gaan als er meer duidelijkheid over is verstrekt (voorstellen en financiën).

In het kader van verbetering denken wij eerder aan de informatieverstrekking, het wijzen op andere regelingen waarop een beroep gedaan kan worden, het intern koppelen van bestanden om na te gaan of WMO aanvragers bijvoorbeeld ook een beroep kunnen doen op bijzondere bijstand e.d.

Onderzoek

Op grond van het hiervoor weergegeven beleid e.d. vragen wij ons af of er nog een nader onderzoek moet worden ingesteld naar verbetering van het armoedebeleid.

De vragen die dit oproept zijn:

- wat moet er nog verbeterd worden? Er is zal zoveel bekend, er komt mogelijk nieuw rijksbeleid waarop geanticipeerd zal worden.
- wat is de meerwaarde van een dergelijk onderzoek?
- welke onderzoeksopdracht wordt er gegeven?
- In hoeverre wegen de kosten van een te formuleren onderzoek op tegen de resultaten? Een onderzoek zal gauw tussen de € 10.000 en € 20.000 gaan kosten. Daarvoor is geen financieel dekking in de begroting.
- bij het uitzetten van een onderzoek zal eerst een offerte traject moeten worden gevolgd.

Conclusie

Wij zijn van mening dat er in de gemeente een scala aan financiële voorzieningen is die een relatie hebben met het armoede- of minima-beleid. Wij worden in deze mening gesterkt door het MER-rapport van oktober 2005.

In het instellen van een nader onderzoek over het gemeentelijke armoede- /minimabeleid zien wij geen meerwaarde.

In de motie worden een aantal onderwerpen aangekaart waar men meer over wil weten. Echter, op termijn zal de raad nader geïnformeerd worden over de volgende rapportages/onderzoeken:

- het klanttevredenheidsonderzoek WWB/WMO door Radar;
- de nota 'integrale schuldhelpverlening';
- en de resultaten van de re-integratie (work-first e.d.).

In principe zullen deze rapportages een relatie hebben met het bestaande minima-beleid.

Het blijft van belang om regelmatig de bestaande voorzieningen onder de aandacht van de inwoners te brengen.

Wij zijn dan ook van mening dat:

- een op te zetten onderzoek zoals in de motie van 4 oktober 2006 is geformuleerd geen meerwaarde heeft;
- er geen financiële dekking is voor de kosten die een dergelijk onderzoek met zich meebrengt;
- de ontwikkelingen met betrekking tot het rijksbeleid in relatie tot armoedebestrijding afgewacht dient te worden.

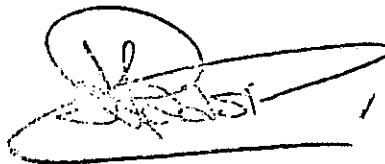
MER van het Nibud ligt voor u ter inzage in de leeskamer van de raad.

Den Helder, 27 juni 2007

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

, burgemeester
S. Hulman

, secretaris
H. Raasing